

AURKIBIDEA

HITZAURREA	13
AURKEZPENEA	15
LABURTZAPENAK	17

1

SOZIOLINGUISTIKARI SARRERA

Arkaitz Zarraga Azumendi

I.0. SARRERA	21
I.1. SOZIOLINGUISTIKA ETA HAREN SORRERA	24
I.1.1. Hizkuntzaren inguruko jakin-mina historian	24
I.1.2. Hizkuntzalaritza modernoa	26
I.1.3. Gramatika sortzailea	28
I.1.4. Hizkuntza eta gizartea	30
I.1.5. Soziolinguistikaren sorrera	31
I.1.6. Soziolinguistikaren izenaz eta ikerketa-eremuez	37
I.2. EUSKAL HERRIAN	38
I.2.1. Hizkuntzaren inguruko kezka Euskal Herrian	38
I.2.2. Euskal soziolinguistikaren garapena	43
I.3. HARREMANAK AUZO-DIZIPLINEKIN	59
I.3.1. Dialektologiarekin	59
I.3.2. Komunikazioaren etnografiarekin	61
I.3.3. Testuaren gramatika: diskurtsoen azterketa	63
I.3.4. Hizkuntzen irakaskuntzarekin	65
I.4. IKERKETA-EREMU GARRANTZITSUAK	69
I.4.1. Hizkuntzaren aldakortasuna	69
I.4.2. Hizkuntza-ukipena	70
I.4.3. Hizkuntza-jarrerak eta hizkuntza-ideologiak	75
I.4.4. Hizkuntza-politika eta hizkuntza-plangintza	77
I.4.5. Hizkuntzak aztertzeko ikerketa-metodoak	80

HIZKUNTZAREN ALDAKORTASUNA

Loren V. Martínez Bermúdez

2.0. SARRERA	85
2.1. HIZKUNTZA EZ DA MONOLITIKOA	86
2.1.1. Hizkuntza	89
2.1.2. Dialektoa	89
2.1.3. Soziolektoa	90
2.1.4. Idiolektoa	90
2.1.5. Estandarra	91
2.1.6. Gaitasun soziolinguistikoa	92
2.1.7. Hizkera-komunitatea	92
2.2. ALDAERA-MOTAK	94
2.2.1. Aldagarritasunaren alderdi linguistikoak	95
2.2.2. Aldagai sozialak	100
2.2.3. Bestelakoak	116
2.3. ALDAKETA LINGUISTIKOA	122
2.3.1. Definizioa	122
2.3.2. Aldaketa linguistikoari buruzko teoria soziolinguistikoak	123
2.4. EUSKAL HERRIAN EGINDAKO ZENBAIT LANEN BERRI	126
2.4.1. Sobre la variación lingüística. Maitena Etxebarria	126
2.4.2. Euskararen atlas sozio-geolinguistikoa ikerketa-proiektua. Gotzon Aurrekoetxea, Jose Luis Ormaetxea	127
2.4.3. Hizkuntza-aldaketa eta identitatea. Estibaliz Amorrortu	128
2.4.4. Standarization, functional shift and language change in Basque. Bill Haddican	129
2.4.5. Gazte euskaldunen lagun arteko hizkera hemen eta orain. Imanol Esnaola	130
2.4.6. NORANTZ proiektua. Baionako IKER taldea	130

HIZKUNTZA-UKIPENA

Jean-Baptiste Coyos Etxebarne

3.0. SARRERA	135
3.1. UKIPENAREN ONDORIO INDIBIDUALAK	137
3.1.1. Banako elebitasuna	137
3.1.2. Banako eleaniztasuna	139
3.1.3. Hizkuntza jabetzea, hizkuntza galtzea	140
3.1.4. Euskaldunak, elebitasuna eta ondorio indibidualak	141
3.2. UKIPENAREN ONDORIO LINGUISTIKOAK	145
3.2.1. Hizkuntza-alternantzia: interferentziak	145
3.2.2. Interferentzia-motak	145
3.2.3. Maileguak eta kalkoak	147
3.2.4. Pidginak eta kreolerak: komunikazio-hizkuntzaren bilaketa	148
3.2.5. Galzorian dauden hizkuntzak eta ondorio linguistikoak	150
3.2.6. Euskara ukipenean eta ondorio linguistikoak: beste adibide batzuk ...	151
3.3. UKIPENAREN ONDORIO SOZIALAK	154
3.3.1. Diglosia	154
3.3.2. Hizkuntza-funtzio sozialak	158
3.3.3. Hizkuntza-gatazka	163
3.3.4. Hizkuntza-aniztasuna	168
3.3.5. Hizkuntza-heriotza	168
3.4. HIZKUNTZAREN HAUTAKETA, IRAUPENA, ORDEZKAPENA ETA ZABALKUNDEA	170
3.4.1. Hizkuntzaren hautaketa	170
3.4.2. Hizkuntzaren jarraipena eta ordezkapena	173
3.4.3. Hizkuntzaren zabalkundea	176
3.4.4. Euskararen hautaketa, jarraipena eta erdararen zabalkundea: beste ohar batzuk	179
3.5. ONDORIO GISA: HIZKUNTZEN EKOLOGIA, LEHEN IKUSPEGIA	180

HIZKUNTZA-IDEOLOGIA ETA HIZKUNTZA-JARRERAK

Lionel Joly Charrasse eta Belen Uranga Arakistain

4.0. SARRERA	185
4.1. HIZKUNTZA-IDEOLOGIA	186
4.1.1. Definizioa	186
4.1.2. Hizkuntza-ideologiaren funtzionamendua	187
4.1.3. Hizkuntza-ideologiaren inguruko eztabaidak eta adibide batzuk	188
4.1.4. Hizkuntza-ideologia eta iritzi publikoa	189
4.2. HIZKUNTZA-BOTEREA	194
4.2.1. Definizioa	194
4.2.2. Ikuspegi soziologikoa	194
4.2.3. Ikuspegi psikolinguistikoa	195
4.2.4. Hizkuntza-merkatua	197
4.3. HIZKUNTZA-KOMUNITATEA ETA HIZKUNTZA-NORTASUNA	198
4.3.1. Hizkuntza-komunitatea	198
4.3.2. Hizkuntza-nortasuna	201
4.3.3. Nortasuna, hizkuntza eta kosmobisioa	202
4.3.4. Hizkuntza-nortasuna. Euskal Herriko kasua	203
4.4. HIZKUNTZA-JARRERAK	203
4.4.1. Sarrera	203
4.4.2. Jarrerak eta jokaerak	207
4.4.3. Jarreraren osagaiak	208
4.4.4. Jarreretan eragiten duten aldagaiak	209
4.4.5. Hizkuntza-jarrera positiboak eta negatiboak	210
4.4.6. Jarrera integratzaileak eta jarrera instrumentalak	212
4.4.7. Aurreiritziak	219
4.4.8. Bigarren hizkuntzaren jabeakuntzan hizkuntza-jarreraren eragina	223

HIZKUNTZA-POLITIKA ETA HIZKUNTZA-PLANGINTZA

Imanol Larrea Mendizabal eta Paul Bilbao Sarria

5.0. SARRERA	231
5.1. HIZKUNTZA-POLITIKA	231
5.1.1. Hizkuntza-politika eta -plangintzaren hastapenak	231
5.1.2. Hizkuntza-politikaren ereduak	233
5.1.3. Helburuen arabera hizkuntza-politikak	234
5.1.4. Hizkuntza-aniztasuna antolatzea	234
5.2. HIZKUNTZA-PLANGINTZA	239
5.2.1. Corpusaren plangintza	240
5.2.2. Estatusaren plangintza	248
5.3. EUSKARAREN ESTATUS JURIDIKOA	251
5.3.1. Lege-estatusa: ofizialtasuna	251
5.3.2. Hizkuntza-eskubideak esparruka	254
5.4. HIZKUNTZA-INDARBERRITZEKO EREDUAK	261
5.4.1. José María Sánchez Carrión, "Txepetx"	261
5.4.2. Fishmanen RLS (<i>Reversing Language Shift</i>) edo hizkuntza indarberritzea	268
5.5. EUSKARA INDARBERRITZEKO SAIOEN ADIBIDEAK	273
5.5.1. Bai Euskarari Akordioa	273
5.5.2. Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN)	275
5.5.3. Mikroplanak	276
5.5.4. Lan-munduko euskara planak	278
5.5.5. Pertsona arteko erabilera sustatzeko programak	281

HIZKUNTZAK AZTERGAI: IKERKETA-METODOETARA OINARRIZKO HURBILPENA

Jone M. Hernández García

6.0. SARRERA	287
6.1. HIZKUNTZAREN ARLOA ETA BEHAR METODOLOGIKOAK	287
6.1.1. Metodologia: beharrezko gidaritza	287
6.1.2. Metodologiaren gauzapenerako oinarritzko urratsa: proiektuaren diseinua	289
6.1.3. Metodologia nagusiak eta teknika ezberdinak	293
6.2. HIZKUNTZA, HIZTUNA ETA HIZKUNTZA-TESTUINGURUA INFORMAZIO ITURRI GISA	323
6.2.1. Hizkuntza (corpusa)	326
6.2.2. Hiztuna	329
6.2.3. Hizkuntza-testuingurua (komunitatea)	340
 BIBLIOGRAFIA	 351
GLOSARIOA	371